

DEBRECZEN

Keletmagyarországi Napló — XVII. évfolyam 202. szám — 1940 szeptember 6 péntek — Ára: 12 fillér

A Kormányzó diadalutja Szatmárnémetibe A honvédség előnyomulása tervszerűen, zavaró körülmény nélkül, a lakosság leírhatatlan lelkesedése közben történik

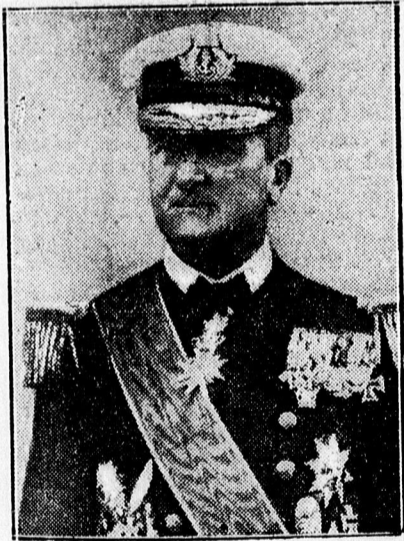
Tegnap Szatmárra, Máramarosszigetre, Nagykárolyba vonultak be csapataink és elérték a tegnapi kitűzött vonalat. — Ma Nagyvárad felszabadítása következik

Rendszerváltozás Romániában — Antonescu diktátor-miniszterelnök
Antonescu bejelentette, hogy lojálisan végrehajtja a bécsi ítéletet

Csütörtökön véres tüntetés volt Bukarestben csendőrsortúzzal

A Legfelsőbb Hadúr hadparancsára dübörgő menetelssel, vége-hosszatlan sorokban megindult a magyar hadsereg. A verőfényes őszi napsugár aranyrózsákat dobált rájuk, lelkükben 22 év kiszabadult emésztő türelmetlensége dörömbölt fel és a testvért ölelő szeretet adott szárnyakat nekik. Mentek harangok zúgása, kibomlott zászlóerdők suhogása, éljenorkánok közepette honvédeink az ősi, történelmi magyar városok és Erdély megszentelt földje felé. Könnyes öröm, mámoros lelkesedés viharzott fel mindenütt,

a ritka percek közé tartoztak azok, amikor vérevel szentelt magyar rögök, Szatmárnémeti, ahova honvédek élén a Kormányzó vonult be, továbbá Máramarossziget, Nagykároly földjén megjelent a felszabadító magyar honvédség és összetalálkozott azokkal a magyar testvérekkel, akik ott vívták az elszakított erdélyi földön néma harcukat magyarságukért. Miesoda érzése minden álmok beteljesülésének remegett a szavakban, mennyi tikkadt, sóvárgó vágyakozás szakadt fel a megvalósulásnak ebben a szent perceiben. Es milyen esodálatosan tisztán, mennyi szívvel zendült fel a visszatért magyarok ajkán a Himnusz, az a magyar imádság, melyért nemrégén még börtön járt, de amit elfelejteni kevés volt 22 év minden szenvedése. Milyen fanatikus hit kellett ahhoz, így kiállni két évtized minden keserves próbáját és megmaradni az élet minden ormán és poklán, fenyegetésen, büntetésen, az életből való kizártságon, félretaszított, ságon és ezer ígéreten keresztül is elszántan csak magyarnak. Ez a minden próbát kiállt, visszatért magyarság találkozott ezen a csodálatosan szép, arany sugaras szeptemberi napon a magyar honvédség fiaival és találkozásból egy szebb, holdogabb Nagy-Magyarország ígérete született meg. A bevonulás megható, könnyesen szép pillanatai, az ünneplések mámoros lüngölése a legelső magyar ember előtt mélységes szeretettel, alattvaói hűséggel hódoló szavak, mind eleven bizonyítékai voltak annak, hogy itt egy 22 évvel ezelőtt elkövetett nagy bűn tizeddel ezelőtt egymásra talált a két évtizeddel ezelőtt egymástól erőszakkal elszakított magyar.

ahova léptek, a leomlott trianoni sörömpökön túl egyetlen diadalúttá változott a bevonulás.

Vannak pillanatok, melyeknek nagyszerűségét, fenséges tisztaságát visszaadni gyenge az emberi szó. Ezek közé

MA VISSZATÉR NAGYVÁRAD...
Honvédségünk diadalmas útjának második napján Szent László városa, Nagyvárad kerül felszabadításra. A magyar történelmi múlt és magyar

kultúra kincses emlékeit őrző város mint a jelentésekből kitűnik, mámoros lelkesedéssel várja a magyar csapatokat.

A honvédvezérkar közleménye a bevonulásról

A honvédvezérkar főnöke szeptember 5-én 20 órakor közli:

A mai napon csapataink Szatmárnémeti, Máramarossziget, Nagykároly, Erőműfalvára bevonultak és elérték Nagylétától keletre a trianoni határtól kezdve

Értacs, Mezőterem, Kraszna, Szentmiklós, Aranyos-Medgyes, Avasújváros, Aknasuhag, Rozavlya, Ruszpolyana általános vonalat. Az előnyomulás mindenütt tervszerűen, zavaró körülmény nélkül történt. (MTI.)

A román vezérkar jelentése az „erdélyi övezet” kiürítéséről

BUKAREST, szeptember 5. (Orient Radio.) A vezérkar jelenti: A megállapított programnak megfelelően ma végrehajtottuk az első erdélyi övezet kiürítését. Csapataink a Filindru—Ardet—Apabluder—Breb—Viseul—Te-

Jos vonalon állanak. A művelet közben és minden zavaró mozzanat nélkül ment végbe. Az anyag eltávolítása a megállapított program szerint folyik. (MTI.)

Az új román kormány lojálisan végrehajtja a döntőbíróóság ítéletét

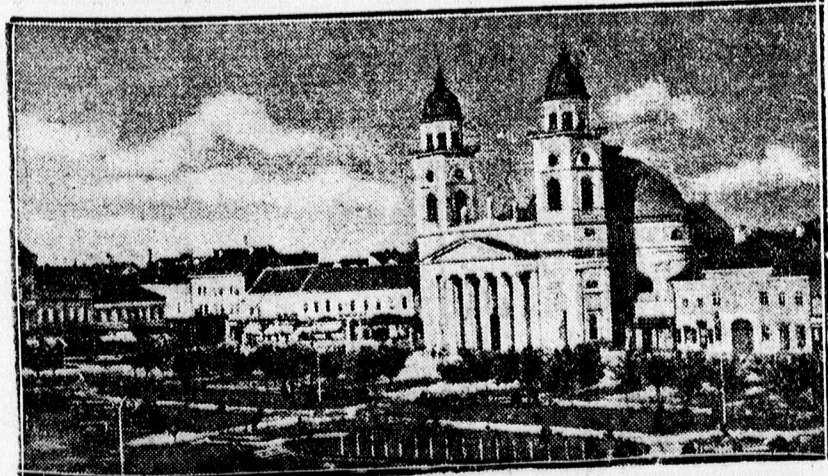
Bukarest, szept. 5. (NST.) Itteni feltétlenül megbízható helyen kijelentik, hogy Antonescu tábornok lojálisan meg akarja valósítani a bécsi döntőbíróóság határozatát. Ilyen értelemben utasította az Erdély visszacsatolandó területeinek kiürítéséért felelős közegeket.

Antonescu egyébként szerdán felkereste Fabricius német és Chigi olasz követet. Az új miniszterelnök a tengelyhatalmak bukaresti követeit hír szerint épp a bécsi döntéssel kapcsolatos teljes lo-

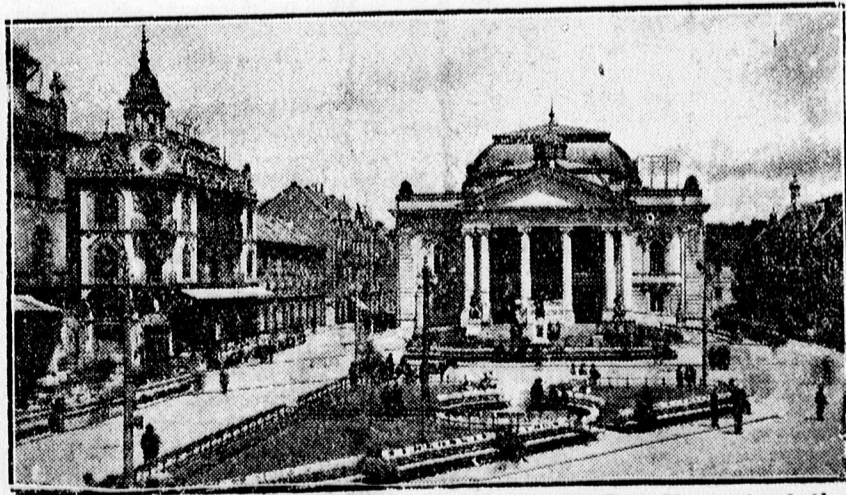
jalításáról biztosította.

Bevonulás Máramarosszigetre

MÁRAMAROSSZIGET, szept. 5. Csütörtökön a kora reggeli órákban már megkezdődött a magyar honvédség elővédcsapatának bevonulása a városba. Zeneszóval egymásután érkeztek gyalogosok, tüzérek, majd egy roham-sisakos díszzászlóalj. A rendet a városban még a polgárőrség tartja fenn, karöltve azokkal az idegen egyenruhás, de magyar rendőrökkel, akik a városban maradtak. (MTI.)

Kép Szatmárnémetiből, ahova tegnap vonultak be honvédeink. — A főter, ahol a bevonulási ünnepély lefolyt.

Nagyváradra ma vonulnak be honvédeink. — Kép Nagyváradról, a Brémer tér a Szigligeti színházzal.

Repülőtiszti köpeny-szövet érkezett: Nagy László, Piac u. 56.

A visszatért Szatmárnémetiben 30 ezer főnyi lelkes tömeg ünnepelte a Kormányzót és a hadsereget

SZATMÁRNÉMETHI, szeptember 5. Horthy Miklós kormányzó, aki az éjszaka folyamán különvonaton elindult Gödöllőről, a kora délelőtti órákban a trianoni magyar határra érkezett, ahonnan gépkocsin folytatta útját. Szatmárnémeti határában a kormányzó lóra szállt és Bartha Károly honvédelmi miniszter, Werth Henrik gyalogsági tábornok, vezérkari főnök, valamint katonai kíséretének tagjaival a visszatért Szatmárnémetibe.

A esztörtők délelőtti ünnepélyes bevonuláson jelen volt gróf Teleki Pál

miniszterelnök, Hóman Bálint vallás- és közoktatásiügyi miniszter, Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter és gróf Teleki Mihály földművelésügyi miniszter is. A miniszterelnök és a miniszterek a Lél motorosvonattal érkeztek a reggeli órákban Csengerre, ahonnan gépkocsin folytatták útjukat Szatmárnémetibe. Bartha Károly honvédelmi miniszter és Werth Henrik, a honvédegyezkedés főnöke a kormányzói különvonaton érkeztek és a kormányzó kíséretében vonultak be a városba. (MTI.)

Szatmár zászlódszben

Szatmárnémeti irányában Ökörítő határában lépték át esztörtőkön reggel honvédeink a volt román határt, hogy bevonuljanak Szatmárnémetibe. Ökörítő népe nem aludt az éjszaka, ébren várta a nagy-nagy eseményt, de ébren voltak a honvédek is, pedig a parancs szerint aludni kellett volna nekik, hogy teljesen kipihenve lépjenek át a határt. Az izgalom nem engedett pihenést a katonáknak, akik pompás felszereléssel, virágosan, nemzetiszín zászlókkal mennekészen álltak már hét óra előtt a határon.

A határvonalon túl néhány percre tartó út és már elérjük Óvár községét és onnan egyenes az út

máron katonaság már az elmúlt este nem volt, csak a rendőrség emberei tartották szolgálatot. A város esendés, lehúzott függönyök mellett várnak a lakosok, de észrevehető, hogy nem alszik senki a városban. Autók robognak sebese katonatisztekkel, román hivatalnokokkal, igyekeznek a városból kifelé, mert közeledik az átadás órája. A városháza és a rendőrség épületére gyászlobogót tűztek ki a románok, néhány órával később a magyar fiatalberek cserélték ki nemzeti zászlóra. Hét órakor már a román rendőr is eltűnt a rendőrségi épület elől s az emberek sűrű csoportokban lepik el az utcákat, izgatott, esilógó szemű emberek sietnek, csomagokat visznek, rudakat zászlókat, magyar nemzetiszín díszítéseket, melyeket ezideig rejtegettek, titokban készítettek a bécsi döntés órája óta.

A Honvéd uccáról már visszafelé jön azoknak a fiatalembereknek a csoportja, akik a város határában diadalkaput építettek és felvirágozták, fellobogózták. A munkához a hajnali órákban kezdtek, alig hogy a román katonaság utóvédje elhagyta a várost, már kivonultak és ácsolták a gerendákat, szegezték a deszkákat, léceket, hogy minél hamarabb készen legyen a honvédek váró nemzetiszínben pompázó diadalkapuja. Elsőnek az öreg református Lános templom tornyára tűzték ki a nemzetiszínű lobogót. A házak is mintegy varázsszóra virágfüzérések, zászlósok lettek és a város főterén ezrek és ezrek sorakoztak fel, hogy várják a kormányzót, aki fehér lován látogatta meg a felszabaduló várost.

Szülők!
Iskolatáskát
hátitáskát
Tóthfalussy
bőröndös szaküzletében
vásároljon.
Nagy választék! Olcsó árak!

Szatmárig. A határon már az éjszaka nem volt román katonaság, elvonultak nagy sietve és csak egy szuronyos katona maradt a határsorompónál egy motoros román tiszttel mellett. A határon átlépőket nem szólítják meg, a tiszttel mereven maga elé bámul, a köszöntésre nem köszön vissza. Szat-

Virágosóben közeledik a Kormányzó Szatmár felé

Horthy Miklós kormányzót és kíséretét vivő gépkocsisor Csengersimánál hagyta el a régi trianoni határt és Komlódtótfalu, Petén és Pusztadarócson át vezetett az út Szatmárnémetibe.

Virágdíszbe, zászlódszbe borított falvakon, kendőt lobogató ünneplő nép sűrű sorfala között vonult végig a gépkocsisor. A lakosság már a kora reggel óta az utcákon állt mindenfelé, hogy egy pillanatot se mulassza el a nap eseményeiből. A Szatmárnémetibe bevonuló csapatok ünneplése állandó tömegűntetés alakult át a honvédség mellett. A teljes rendben és tökéletes fegyvelében vonuló csapatokat harsány éljenzés, tomboló lelkesség és virágosó kísérte. Az élen egy műszaki század haladt, amely sorra bétemette a harkocsi csapdának szánt széles sáncokat és eltávolította az út teljes szélességében és mintegy 15 m. mélységben felállított vastag főtörzsekből épült lövészokat. A községek bejaratánál diadalkapuk várták a bevonulókat: Isten hozott, eljen Magyarország! Felhars-

sal. Váratlanul megkapó kép fogadta az érkezőket Szatmárnémeti bejaratánál. A falakat mindenütt virágfüzerekkel díszítették lelkes magyar kezek. Az ablakokból színyegdíszek esüngtek alá végig az útvonalakon a házak ablakában és a házak előtt szorongó tömeg sorából sűrű lelkes éljenzés hallatszott.

Horthy Miklós kormányzó és kísérete ezalatt gépkocsin közeledett Szatmárnémeti felé. Amerre gépkocsija elhaladt, a falvakon keresztül határtalan ünneplésben volt része. Feléje integetett minden magyar zászló. Kocsiját teleszórták virágokkal. Szatmárnémeti város határában várakozott vitéz Nagy Vilmos gyalogsági tábornok az első magyar hadsereg parancsnoka törzskarával. Horthy Miklós gépkocsijából kiszállva, fogadta a hadseregparancsnok jelentését, majd lóra szállt és a hadseregparancsnok valamint törzskarának kíséretében lóháton, lassú lépésben megindult a Deák úr felé. Leirhatatlan, könnyes szemű

APOLLO
FILMSZÍNHÁZ

Telefon: 25-09

M á t ó !

PAUL HÖRBIKER, GERDA MAURUS, a bűbájos kis
TRAUDL STARS, HANSI KNOTECK és OTTO TRESLER
a főszerepekben

Erzsébet hercegnő

Szlszi hercegnő bűbájos, elragadó gyermekkori élményel.

„MIKI HAJÓT ÉPÍT” Walt Disney színes rajzfilmje. MAGYAR VILAGHIRADO.
Előadások kezdete köznap: d. u. 5, 7, 9 óra, vasárnap 3, 5, 7, 9 óra.

de mindemellett mélyszéges boldog újongás köszöntötte a kormányzót a város uccáin keresztül. Rózsákat

szórtak eléje és a bevonulása valósgos diadalúttá változott.

Felédhetetlen ünnepszeg

A szatmárnémeti Deák téren 30.000 ember várta a honvédek bevonulását. A házak ablakaiban, a házak tetején is emberek zsúfolódnak, hogy részesei lehessenek annak a látványnak, amikor vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó bevonul a visszatért ősi magyar városba. A tömeg lelkesedése leirhatatlan fokra emelkedett látva a délceg huszár századot, a lovas testőrséget, melynek oszlopai mögött lovagolt a térségre hóféhér lován a legfőbb Hadúr. A lelkesedés áttör minden korlátot és elsőpri a rendfenntartásra kivezényelt kerékpáros századot és körülhőmpölygi a fehér lovát délcegen táncoltató kormányzót. A testőrség igyekszik helyet biztosítani az emelvényig, de a kormányzó még így is csak nehezen tud eljutni a virágdíszben pompázó emelvényig, ahol várakoznak rá a város és az egyházak vezetői, valamint a kormány tagjai, élükön gróf Teleki Pál miniszterelnökkel.

Horthy Miklós tengernagyi díszben, fehér sapkában fogadta vitéz Major altábornagy jelentését, majd fellépett az emelvényre és sorra kezelt fogott a reá várakozókkal.

Az óriási tömeg zokogásba fulladó hangon énekelte el a Himnusz, majd harsányan éljenzte a Kormányzót. A beszédek sorát Antal Sándor polgármester nyitotta meg.

— Alázatos alattvalói hódolattal — kezdte beszédét — és hűséggel, szívünk túlaradó érzelmeivel üdvözljük a főméltóságú urat ősi városunk falai között és adom át a Szent István országalapító királyunk idejében keletkezett várost országépítő kormányzó urunk hatalmába.

Beszéde további során megemlékezett arról a szomorú napról, amikor a várost, mely védelem nélkül maradt, át kellett adni a román csapatoknak. Kitért a 20 éves elnyomás gyötrelmeire, majd emelkedett hangon folytatta:

— A szomorú nagyszombatra bekövetkezett a boldog feltámadás ünnepe, halát adunk ezért a magyarok Istenének, de halálával tartozunk főméltóságú urunk országvezetésének, büles kormányának és vitéz hadseregének. Eljen a hazá!

A következő szónok volt Hlosvay Lajos apátkanonok, aki Szatmár vármegye római és görög katolikus egyházának nevében üdvözölte a kormányzót, a meghatottságtól remegő hangon mondotta:

— Régóta vártuk ezt a napot! Hol merengve, hol édes vágyódással, hol a kétségbeesés súlya alatt gyöttrődve. Édes vágyódással, mert ez az érzés az édesanyának szólt: Magyarországnak. Említette, hogy a kormányzót is bensőséges szálak fűzik a szatmári földhöz, mivel szatmári születésű!

Boross Jenő református esperes a református és evangélikus egyház nevében üdvözölte a kormányzót

— Esze Tamásnak és kuruc társainak ősi földjén köszöntöm forró öleléssel és szerető szívvel főméltóságú urat és vitéz katonáit. Szabad emberek lettünk, halát adunk ezért az Egek Urának, a népek és nemzetek sorsát intéző hatalmas Istennek, aki ha jónak látta is, hogy egyideig megalázzon minket, de kegyelemből ismét fel-emelt és felmagasztalt.

— Azért jöttetek, hogy ezen a tenger vérrrel és könnyel áztatott földön ne legyen több visszavonás, harag, gyűlölködés ember és ember között, hanem legyen minden itt lakó népnek, hitre, nyelvre és fajra való különbség nélkül a megelégedés és boldogság tanyája. Abban a szent reményben, hogy ez így van és így lesz, túlaradó lélekkel és örömmel kiáltom felétek: Isten hozott.

Uray Jenőné a szatmári hölgyek nevében mondott lelkes üdvözölő szavakat. Vázolta a 21 év szenvedéseit, amelyek azonban egységbe kovácsolták össze a szenvedő magyarságot.

Sárközy Lajos a szatmári kulturális egyesületek nevében mondott nagyhatalmú beszédet, majd Kovács Gabriella szavalt hazafias alkalmi verset.

Ezután egy fiatal pap lépett elő és a román katonabörtönt viselt fiatal magyarok nevében mondott lendületes beszédet. Börtönt szenvedtünk — ügymond —, készek voltunk feláldozni életünket, hogy helyreálljon Nagymagyarország. Hódolattal köszöntötte a kormányzót, ki magához kérte és megkérdezte tőle, hogy hol volt börtönben a román uralom alatt.

A tömeg újból és újból kitörő éljenzésbe kezdett. A polgármester a kormányzó engedélyével nemzetiszínű szalagot kötött az ezredzászlóra. A kormányzó szívvelyesen fogadta a különböző küldöttségeket, majd a bevonult katonaság díszmenete következett a legfőbb Hadúr előtt. A község lelkesen ünnepelte a honvédeket.

Vígsház mozgó

A francia filmgyártás művészi alkotása!

A bűn, a bűnhődés, a kalandok, a szerelem filmje:

Külvárosi szálloda

Izgalmas, lebilincselő filmregény. — Főszereplők:

ANNABELLA
LOUIS JOUVET — Jean Pierre Aumont.

Csak 16 éven felüliek részére bemutatva ma!

A debreceni polgári hatóságok lelkes búcsúja a leomló határnál az Erdélybe induló debreceni hadtesttől és gyalogezredtől

Valóságos népvándorlás indult meg esütörtökön már hajnaltól kezdve Vámospéres felé. Igen sokan kimentek Nyirábrányba a 4 óra 50 perces vonattal. A személyvonathoz katonákat vivő kocsisort csatoltak. A vonat olyan lassan ment, hogy a katonák játékos jókedvükben tölték hátul a vonatot, úgyhogy a kalauz is leszállt és kérte tréfásan őket, hogy ne tolják olyan erővel, mert túlgyorsan fog

jelent meg. Nemsokkal előbb érkezett oda egy román tiszt, mint parlamentaire.

Dr. Kölesey Sándor polgármester üdvözölte vitéz Bajnóczy hadtestparancsnokot és a felszabadult területekre bevonuló honvédséget. Szeretettel búcsúztatja a debreceniek szívéhez nőtt gyalogezredet és a hadtestparancsnokságot abból az alkalomból, hogy 22 évi szenvedés után végre megindulhatnak az ősi földre. A polgármester lelkes beszédének hatása alatt a katonák szemében könnyek csillogtak, de maga a polgármester is elfogódott és szavai sokszor sírásba csuklottak.

Vitéz dési Bajnóczy József hadtestparancsnok röviden, katonás keménységgel válaszolt. Sajnálattal fejezte ki, hogy szeretett Debrecen városát ott kellett hagynia, de ezt a kötelességet, amely előtte áll, boldog örömmel teljesíti.

Az üdvözlés után a katonazenekar indulót játszott és nyolc óra előtt 9 perccel megindult a menet a leomlott román határon át. Különböző fegyvernemek, nehéz és páncéltörő ágyúk, géplegyver osztagok, gyalogság, trén óraszámra vonult, egyre haladt előre. Valóságos zászlóerdőbe borították őket a környékbeli polgárok.

Az érmihályfalvai ifjúság zöld gallyakból és zászlókból gyönyörű diadalkaput épített és ezen keresztül vonultak el a honvédek.

Közben megindult az első vonat is Érmihályfalvára, majd több vonat ment még át a délelőtti folyamán, vitte a vasutasokat, postásokat.

A csapat elővédje után indult meg a főcsapat élén v. Bajnóczy József hadtestparancsnok, aki elbúcsúzott Lossonczy főispántól, Kölesey polgármestertől, a város és megye vezető uraitól. Nagyon sokan gyalog elkísérték a csapatokat egészen Érmihályfalváiig, járművekkel is szerettek volna átmenni, de erre polgári egyén nem kapott engedélyt. A gyalogos tö-

Örömkönnye, virágerdő és megható jelenetek özöne az érmihályfalvai bevonulásnál

Síró férfiak és síró asszonyok, akik nem bírtak könnyeikkel és megható magyar volt és magyar marad reg elé. Egykori öreg katonák, akik fekete magyar kabátjukra felaggatták a piavei, isszói, galíciai csaták kiütléseit. Gyermekek, akik futottak végig az úton, hogy lépést tartsanak a lovakkal, gyorsmenetben haladó csapatokkal. Kicsinyeiket karjukon tartó kisdedes anyák, akik félárjukkal a gyermeküket tartották szívük felett, míg másik kezük törülte arcukról a könnyet. Oh, boldogságos szép idő, gyönyörű esemény, amikor a kemény magyar honvéd arcán is végigesordulhat a könny, amikor a kemény katona is sír, mert jól esik együtt sírni a felszabaduló magyarokkal.

Diadalmas út, könnyes út, dicsőséges út...
Egyik díszkapu a másikat éri. Lovasok, gyalogosok jönnek, szemükben ragyogó fény, arcukon könny, mellükön a magyar színek papírosból, egykori ruhák selyméből kézzel, géppel összevarrt zászlók és virágok, virágok minden kézben. Uristen, hajt termeljed ezt a tengersok virágot, hogy addtál a magyar kertekbe annyi pompát és dísz...

Az élen az első biztosított menet raja indult el. A menet élén a vitéz dési Bajnóczy József altábornagy, hadtestparancsnok utasítása után az érmihályfalvai úton a megszálló és visszaszerző magyar sereg. Ilyen út csak egyetlen egyszer adatik az ember életében, ha adódik. Ennyel szépség és ilyen fenségesen nagy öröm csak kivételes emberek boldog ajándéka.

Es két oldalán az útnak állott könnyesen, ragyogó arccal, az örömtől végképpen felajzott sora a magyar csapatok elé jött magyaroknak, akik nem győzték bevárni, hogy hozzájuk menjenek a csapatok, ők jöttek a se-

ISKOLAI

akta-, háti- és kézitáskák, tolltartók, diákfelszerelések, intézeti dobozok

Kántor Ernő és Társánál

Nagyváradra induló autó, melyet lelkes leányok és ifjak felvirágoztak.

meg is Érmihályfalvánál megállt és szünni nem akaró lelkesedéssel ünnepelte honvédeinket. Az Érmihályfalva felől visszatérő vonat, melynek 10 óra után kellett volna indulnia, csak negyed 12 után indult Debrecen felé és mint Nagy Lajos igazgató-tanító elmondta, ekkor még mindig özönlöttek előre a különböző katonai alakulatok.

Az országút két oldalán nagytányerű aranynaprágók magát a természetet is diszbeöltöztették. És most egy sereg magyarruhás gyönyörű magyar leány. Honnan, merről jöttek ezek, csak az Isten tudja. A szomszédos községek is itt vannak már az úton. Kenéz, Semjén, Selind, Bagamér, de Keserű, Ottomány, Gálospetri, Szalacs a távoli Enderéd népéből is van már az országúton. Éjjel indultak el, hogy idejére idejöjjenek fogadni a magyarok seregét, nemzetünk szemefényét, honvédségünket. Az első őrház, Barantóhegy, ahol ott áll még lapos sapkában a román vasúti őr, de már magyar színek kokárdája a mellén és száján mosolygós magyar köszöntés. És itt is anyák, anyák karjukon gyermekkel, öreg anyók, kiknek kötényük már nedves a törült könnytől, míg a sereg vonul, vonul szakadatlanul, végeláthatatlanul előre, előre.

Az első komoly akadály néhány kilométernyire van Érmihályfalvától. Hepeshupás terepen vonul a lövészárók és az útzáró beton sorompójan csak éppen átfér egy tehergépkocsi. Ép állapotban, még az elzáró nehéz síneket is benne hagyták. A beton útzárón szájával állanak a feketeruhás férfiak és ünnepi díszű leányok, asszonyok. Zeng az éljen, éltetik a kormányzó urat, harsog az ég a honvédek dicséretétől, akik némán, felvetett fejvel mennek, mennek előírás, parancs szerint előre...

Igy érjük el a város szélét, ahol már olyan tömeg vár a honvédekre, hogy utat kell nyitni. Virág, virág mindenütt és az út már mennyegzői díszben, virágszőnyeggel borított. Minden ágyú és minden ló virágot kap, mert a honvédek ruhája, sisakja, fegyvere már nem bírja a terhet. Diadalkapu, ahol ma-

Tan- könyvek, iskolai író- és rajzszerek a "MÉLIUSZ" könyvkereskedésből.

menni. Határtalan jókedv és lelkesedés illette meg a polgárok ezreinek lelkét és a közbeszó állomásokon is egyre többen szálltak fel. Vámospéresen az egész előjáróság kientes Sándor főjegyzővel és Balint Imre főbíróval élen csatlakozott és mentek a nyirábrányi határig. A vámospéresi református egyház egész prebiteriuma kivonult Bartha Dezső lelkész vezetésével.

Debrecenből is nagyon sokan kint voltak, amint ezt munkatársunknak Nagy Lajos ref. igazgatótanító, az egyik szemtanú elmondta.

A nyirábrányi állomás tele volt feldíszített katonavonatokkal, — esendőrök, vasutasok, postások is nagy számban mentek át, hogy átvegyék a szolgálatot. Az országúton is beláthatatlan hosszú vonalban kigyóztak a katonai oszlopok, jobbról-balról pedig egészen a magyar és román őrházig és a sorompókig a környék lakosságának óriási tábora volt látható. Barantóról, Semlyénből, sőt Érmihályfalváról is átjöttek leányok, fiúk, asszonyok, férfiak. Kijött a nyirábrányi előjáróság is Kiss Ferenc főjegyző vezetésével, Vida tanító, leventeoktató pedig iskolagyermekeket és leventéket vezettek, akik több mint 240 zászlót hoztak és minden katonai alakulatnak adtak egyet-egyet.

Reggel hét óra körül érkeztek meg Lossonczy István főispán, dr. Kölesey Sándor polgármester feleségével, Zöld József h. polgármester nejevel, Mező Sándor kir. ügyészségi elnök, dr. Uzonyi Barna vármegyei főjegyző, Dömsödy Imre tanácsnok, Etey László és Rásó főszolgabírók, Torma Kálmán árvaszéki elnök, dr. Gärtner István tisztifőorvos, Kathó Gergely tisztiorvos, Pajor Győző országgyűlési képviselő és sokan mások.

Nagy küldöttséggel képviseltette magát a MÁNSZ Lossonczy István főispánné, elnök vezetésével.

A katonai menet fél nyolckor indult meg. Vitéz dési Bajnóczy József hadtestparancsnok, Bakay Szilárd tábornok, dandárparancsnok, Bogáthy tábornok vezetésével előkelő katonatiszti küldöttség

HUNGÁRIA

filmszínház
Telefon: 24-71. szám.

Ma a szezon első óriási filmje. A filmtéchnika oszódója
H. G. Wells világhírű regényének folytatása filmen

A láthatatlan ember visszatér

Főszereplők: Vincent Price, Sir Cedric Hardwicke, Nan Grey.

Előadások:
d. u. 5, 7, 9 órakor!
A legújabb
Világhíradók.

FERENC JÓZSEF KESERŰVÍZ

gyaruhás leányok hangos sírással borulnak a honvédek nyakába és úgy harsog az éljen, hogy az eget szánja a szó. Az első házak mellett kilométerkő, reggelre piros-fehér-zöldre festették és az ucca két oldalán az első háztól kezdve virágfüzerek az út két oldalán. Ilyen dísz, ennyi pompát az átom se várt volna. Most fordulunk új diadalkapu alá a katolikus templom előtt. Sírnak, harsognak, ölelnek, csókolnak minden honvédet a felszabadult magyarok. Olyan ár ez, mely mindenkit elragad. Nem lehet paráncsolni a könnyeknek, a szemnek, száznak. Csak áll az ember és nézi az összefutó világot és áldja az Istent, hogy ezt a napot elérni engedte. Olyan zápora országos esőnek nines, mint amennyi virág hullt itt honvédekre. Koszorút akasztanak a lovak nyakába és valahonnan Bőszörményből, Karcagról, vagy a Dunántúlról hozott lovak is csókot kapnak. A katonák ruháját csókolják, simogatják és mindenütt, ahova a szem néz magyarok, magyarok, magyarok. Ünnepi feketében meglelt férfiak, gyaruhás leányok, asszonyok, taposó gyermekek. Nem lehet elmondani, leírni, mert felét se látja az ember s azt, amit lát és érez, még a zengő magyar szó se adhatja vissza. Kézről kézre járunk, karból karra, hogy közben percekre megtorpan a menet is, hogy aztán kiigazodjék és zárt sorban dübörögjenek ágyúk, zörögjenek az elvágott, húsz éve nem kezelt utakon a szekerek és füstölő porban, de vígan, nótásan sírva-kacagva menjenek tovább a honvédek. Tovább, tovább előre...

A város főterén vár a város népe: papok, magyarpárti vezetők és a megalkított nemzetőrök fehérszalagos hada. Rend, fegyelem. Dalárdák jönnek zászlók alatt, küldöttségek, tüzoltók és a jó Isten tudja, hogy kik még, mert a virág, zászló és ünnepi áradatban csak foltokat fog fel a szem, hangfoszlányokat a fül. Ki tudja számon tartani, ki tudja ezt visszaadni, élni kell, látni kell, hallani kell és lassan élménnyé sűrűsödve vérünkbe megy, hogy lelkünkben megmaradjon. Most élmény, idők múlva feledhetetlen esoda, mely álmoknak is merész volt egy évvel ezelőtt, most több mint valóság...

A város közepén elkanyarodik az út, a honvédek nagy része megy tovább Nagykároly, majd Zilah felé, hogy új csapatoknak adjon helyet, mely csapatoknak a vége valahol Debrecen alatt lehet még most is...

Az állomás felé robogunk egy felejtelten paradés kocsin és a nagy piac-tér diadalívét alatt áll a dalárda, küldöttség, várják az ünnepi percet, hogy köszönték a magyar honvédek parancsnokát, ki elhozta szabadságra és békére, magyar álmok valóra váltására a sereget, vitéz Bajnóczy József altábornagyot.

És míg ünnepegy folyik itt, az állomás, mely közelesem magyar hazánk legforgalmasabb állomása lesz, megérkeznek a vasutasvonalok, műszaki csapatok. Sepernek, kasszát nyitnak, telefont szerelnek és percek alatt áll menetkészen az üzem tovább, mintha húsz esztendő nem is telt volna el az utolsó magyar állomásfőnök elköltözése óta...

Közben újabb és újabb csapatok főmpölyögnek, új autósor lanyarog, majd nehéz ágyúk dübörögnek, teherautók száguldó ütemben verik a port és még mindig ömlik a virág, mindig

száll az éljen, hull a könny, hogy nem lehet ezt már szívvel bírni, hiszen az érzelem fokozásának is van határa, a lelkesedése is lehet mértékre szabott. De itt se korlát, se gát, itt szabad magyarok örülnek, vigadnak, mert az az igaz, hogy sírváigad a magyar és a magyar szív nagy ünnepe, hallatlanul nagy reménye valóra vált...

Ermihályfalva szabad minden népével és a magyar szó, magyar szív, ma-

gyar lélek diadalünnepét ulti a késő esti órákig, sőt éjszakáig, mert az emberek kirakták székeiket, asztalaikat az utcára, ott ülnek szakadatlanul és terített asztallal várják az egyre jövő, egyre hőmpölygő csapatokat, mert nem tudnak betelni a magyar honvédek, a diadalmasan visszatérő hős katonáink látásával...

Szalacsy Rácz Imre.

Zavartalan lesz a területátadás

Belgrád, szept. 5. A „Pravda“ első helyen a román alkotmányváltásról számol be. A magyar-román vita tekintetében esütörtök délelőtt Jugoszláviában az a vélemény kerekedett felül, hogy a román belső válság elmúlt és Antonescu kinevezése a területátadás zavartalan menetét biztosítja. Az a körülmény, hogy Maniu nem kapott megbízatást az új kormány megalakítására, a Pravda szerint

biztosíték arra, hogy a román politikában nem várható megrázkódtatás, bizonyítja ezt az is, hogy a területátadás esütörtök reggel nehézség nélkül indult meg. A esütörtöki lapokban nagy helyet foglalt el Teleki Pál miniszterelnök és Csáky István gróf külügyminiszter képviselőházi és felsőházi beszédének ismertetése. — (MTI.)

Olasz lapok a bevonulásról

RÓMA, szeptember 5. Az olasz sajtó nagy érdeklődéssel kíséri a magyar csapatok bevonulását a visszacsatolt keleti területre. A lapok esütörtök esti utolsó kiadásukban arról számolnak be, hogy Horthy Miklós kormányzó fehér lován a magyar csapatok élén bevonult Szatmárnémetibe. A Lavoro Fascista budapesti tudósítója hangsúlyozza, hogy a lakosság mindenütt rendkívül lelkes fogadtatásban részesíti a magyar csapatokat, amelyek mindenütt valóságos virágözön fogad. A magyar csapatok bevonulása a legkisebb zavart okozta a közeli vidékben. Az olasz lapok ismertették

Horthy Miklós kormányzóknak a honvédséghez intézett hadparancsát, majd részletesen beszámolnak a képviselőház tegnapi ülésének lefolyásáról és gróf Teleki Pál miniszterelnök beszédéről. A Giornale d'Italia budapesti jelentése szerint a magyar csapatok parancsnokai Horthy Miklós arcképe mellett magukkal viszik Mussolini és Hitler arcképeit is, a magyar szeretetének és hálájának jeléül. A Tribuna szintén részletesen beszámol a magyar képviselőház szerdai történelmi üléséről, amelynek nagy történelmi jelentőségét tulajdonít.

„Térdig rózsában“

NEWYORK, szeptember 5. Az Associated Press szatmárnémeti tudósítása beszámol Horthy Miklós ünnepélyes bevonulásáról a városba. A tudósítás kiemeli, hogy a város lakossága határtalan lelkesedéssel fogadta a kormányzó s a bevonuló magyar csapatokat. A

magyar katonák térdig rózsák között állva hallgatták a fogadtatáskor elhangzott szónoklatokat. Valamennyi lap közli Horthy Miklós kormányzóknak hadparancsát és a magyar vezérkar jelentését.

Ismét Halmi lett Titulescu község

Neveletlenfalva, szeptember 5. A régi magyar-román határ utolsó falva Neveletlenfalva. Ettől a falutól egy kilométer Halmi község, amely román terület volt a mai napig. Innen látni lehet Halmi egyemeletes, új vasúti állomását és ha jól megfigyeljük, el is lehet olvasni az épület homlokzatán a feliratot: Titulescu. Így hívták a román impérium alatt Halmi községet, ez az elnevezés azonban a népszövetségi korszakkal együtt a semmibe merült. Ma reggel óta ismét Halminak nevezik a régi magyar községet.

A tegnapi éjszakát a község 5000 lakosa lázas izgalomban és boldog virasztásban töltötte el. Gyertyavilág-nál egész éjszaka névtáblákat festettek a magyarok, hogy reggelre kelve valamennyi román felírás eltűnjék. Diadalkapukat készítettek, kokárdákat varrtak, lobogókat hímeztek. Alig virradott meg, a boldog magyarok máris megindultak a község határába és szívdobogva várják a felszabadító magyar honvédséget.

Reggel végre feltűntek a honvédség menetoszlopai. Egyszerű éljenzés fogadta katonáinkat. Minden házon lobogó leng, az utcákon virágzónyeg. Két oldalt sorfalat állnak Halmi község lakosai. Virágot szórnak a honvédekre, mindenki boldog, ha csak megérintheti a magyar katonákat. Az emberek boldogok, szinte sírnak örömben, a gyermekeket magasba emelik, hogy ők is láthassák a bevonulást. Szól a zene, énekelik a Himnuszt és a Szózatot. Nemzetiszínű kokárdát visel mindenki a mellén, még a románok is,

akik szintén harsányan megéljenzik a felszabadító magyar csapatokat. Lelkes örömmel veszik körül a honvédséggel együtt érkező Nagyidaj Ferencet, aki a román megszállás előtt utolsó főtisztgábjára volt Halminak. Nagyidaj Ferenc, mint közigazgatási előjáró jött egykori járási székhelyére.

Teljes számban kivonultak nemzeti viseletükben a turei, batarei és nagy-tarnai románok, akik közül sokan világháborús ezredbeli magyar frontarcosok. Eljöttek a régi 85-ös ezredbeliek is. Ez a híres ezred nagyrészt ugcsoni és máramarosi fiúkból állott. Most kitüntetésekkel zászló alatt vonultak fel.

Mosolyogva mutatják a „pikéte“. Így hívták a románok a határsorompót, amely most kettétörve hever az úton. Megjelentek a bevonuláson az egyházak képviselői is. A románok egyházi zászlók alatt jöttek el. Nagyon megesodálják a magyar honvédség csinos egyenruháját. Nekik ilyen nem volt. A szakadatlan éljenzés nem ér véget, Horthy Miklós kormányzó nevére zúgja a tömeg, végre szabadon kiálthatják Magyarországnak kormányzójának dicső nevet Halmi község magyarjai. Sűrűn felhangzik Teleki és Csáky neve is az ünneplő tömegben.

Díszzemle Szatmáron

A szatmári bevonulási ünnepség után a kormányzó díszemlévényen fogadta a csapatok tisztelgését. Mögötte Werth Henrik, a honvédszerkar főnöke, vitéz Bartha Károly honvédelmi miniszter, vitéz Keresztes-Fischer Lajos tábornagy, a katonai iróda főnöke és a kormányzó kíséretének többi tag-

jai sorakoztak fel.

A csapatok élén vitéz Demeter János tábornok dandárparancsnok haladt törzsvezérkarával, majd egymásután következtek a gyalogság, lovasság és fogatolt és gépesített tüzérség alakulatai. Az egyik zászlóalj élén Albrecht kir. herceg ezredes lovagolt, akit a tömeg felismert és lelkesen ünnepelt. A tömeg sorából minduntalan ki robbant a határtalan nagy lelkesedés.

NEMZETISZÍNŰ KERETBEN ismét megjelent a bevonulás napján a 72 éves „Szamos“ c. szatmári ujság.

Szatmárnémeti, szeptember 5. (Magyar Távirati Iroda.) A magyar honvédek bevonulásának napján déli egy órakor megjelent magyar nemzetiszínű keretben a 72 évvel ezelőtt alapított „Szamos“ című régi szatmári napilap első száma. Első oldalán vezércikkében „Áldott légy kormányzóknak“ címmel Horthy Miklós kormányzó fennkölt személyével foglalkozik, majd részletesen tudósít a honvédség csapatainak bevonulásáról.

Öt miniszter volt tegnap Debrecenben

Csütörtökön este előkelő vendégei voltak Debrecennek, mely a megszállással kapcsolatos forgalom középpontjába került. Az Arany Bika előtt reggeltől a késő éjszakai órákig valóságos utópark volt.

Az esti órákban megérkezett Budapestről Varga József ipar- és kereskedelemügyi miniszter és Radocsay László igazságügyminiszter. Mindketten a nagyváradi bevonuláson vesznek részt s hajnalban autón indulnak Debrecenből Éjszakára az Arany Bikában szálltak meg.

Ugyancsak Debrecenbe érkezett az esti órákban Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter, gróf Teleki Mihály földmívelésügyi miniszter és Reményi-Szneler Lajos pénzügyminiszter, akik Szatmárnémetiből jöttek, ahol résztvettek a főméltóság Kormányzó Ur és a magyar honvédség ünneplésén a bevonulás alkalmából. Az előkelő vendégek értesülésünk szerint még az éjszakai órákban visszautaztak autójukon Budapestre.

Debrecenben volt a tegnapi nap folyamán Ulain-Reviczky Jenő, a külügyi sajtóosztály főnöke, Jeszenszky Andor főkapitány s számos katonai előkelőség. Autók tömegén érkezett Debrecenbe és itt szállt meg a külföldi és fővárosi újságírók csoportja, akik Debrecenből mennek ki naponta a megszállás újabb fázisaihoz.

Nagyvárad

Szent László városa törvényhatósági joggal felruházott város. A Sebes-Körös osztja ketté s ugyanúgy gazdag történelmi műemlékekben, mint Kolozsvár. Magyarország történelmének egyik legnevezetesebb városa. Itt pl. h Szent László, aki 1080-ban a püspökséget alapította, ide temetkezett II. István, II. Endre, IV. László királyunk, Róbert Károly felesége, Beatrix, Zsigmond király és felesége, Mária. Végigdülták a tatárok, ostromolták a török, belső villongások pusztították a századok folyamán, de mindig talpra állt. Székhelye volt a trianoni szerződés Bihar megye törvényhatóságának. Iskoláival és kulturális intézményeivel művelődési központ, gyár-iparával fontos tényezője a magyar gazdasági életnek. A legutolsó román adatok szerint 82.355 lakosa van.

Bukaresti jelentés a magyar csapatok bevonulásáról

BUKAREST, szeptember 5. (NST.) A magyar csapatok bevonulása az északkeletélyi területre csütörtökön reggel megkezdődött. A román csapatok visszavonulása nyugodtan és előírás szerűen folyik. Összetűzésekről vagy más incidensekről nem érkezett jelentés. Nagyváradon már helyi magyar rendőrség látja el a szolgálatot.

PÉNTEK REZI Édes magyar vigjáték MA 5-7-9 órákor UTOLJÁRA a METEOR mozgóban. Holnaptól: RIADÓ INDIABAN!

Rendszerváltozás Romániában

Teljhatalmat kapott Antonescu tábornok. Felfüggesztették az alkotmányt és feloszlatták a parlamentet.

Bukarest, szept. 5. Antonescu tábornok, az új miniszterelnök ma hajnalban letette az esküt. Mindjárt azután két királyi dekrétum jelent meg.

Az egyik felfüggeszti az 1938. évi alkotmányt és a parlamentet. A másik felhatalmazza a miniszterelnököt, hogy a román államot vezesse.

A király a következő jogokat gyakorolja: 1. Ő a hadsereg feje. 2. Joga van a pénzverésre. 3. Joga kitüntetés adományozni. 4. Joga van amnesztiát gyakorolni és a büntetéseket csökkenteni. 6. Ő bízta meg a követeket és nagyköveteket. 6. Ő köti a szerződéseket.

Az állam alaptörvényeinek módosítása, a miniszterek és államtitkárok kinevezése királyi dekrétumok útján történik, amelyeket azonban a miniszterelnök ellenjegyez.

Minden más államhatalmat a miniszterelnök gyakorol.

Bukarest, szept. 5. (Német TL.) Antonescu tábornok, az új román miniszterelnök, csütörtökre virradó éjjel letette a király előtt a hűségkötést. Királyi rendeletet bocsátott ki, amelynek értelmében felfüggesztik az 1938. évi februári alkotmányt és feloszlatták a törvényhozó testületet. Egy másik királyi rendelet alapján Antonescu miniszterelnök teljhatalmat kap a román állam vezetésére. A király a következő előjogokat tartja meg: a hadsereg legfelsőbb vezetését; a pénzverést; a kitüntetések adományozását; a megkegyelmezést; meghatalmazott diplomáciai képviselők megbízását; szerződések megkötését.

A fennálló törvények megváltoztatása, valamint a miniszterek és az államtitkárok kinevezése a miniszterelnök által ellenjegyzett királyi rendelettel történik. Minden más hatáskört a miniszterelnök közvetlenül lát el.

A román miniszterelnök díktátor kiáltványa

Bukarest, szept. 5. Antonescu tábornok, miniszterelnök kiáltványt intézett az ország népéhez. A kiáltványban kijelenti, hogy nemcsak új kormány következik, hanem új rendszer is új akció.

Bukarest, szeptember 5. Csütörtökön délelőtt tíz órakor Antonescu tábornok, az új kormányfő, megbeszélést tartott az eddigi kormány tagjaival, akik egyelőre tovább vezetik miniszteriumaikat. A megbeszéléseken Mihail tábornok, vezérkari főnök is részt vett, akivel az új miniszterelnök a Magyarországnak átadandó területek kiürítését beszélt meg.

A miniszterelnök utasította az összes

eddigi minisztereket, államtitkárokat, hivatalnokokat és tisztakat, hogy maradjanak helyükön és folytassák munkájukat. Azok a katonatisztek, akik ennek a felhívásnak nem engedelmessé válnak, nem csupán állásukat veszítik el, hanem ezenfelül haditörvényszék elé kerülnek.

Tizenegy órakor Antonescu tábornok felkereste Fabricius német és Chigi olasz követet.

Tizenkét órakor összehívta a román sajtó főszerkesztőit és utasításokat adott nekik a sajtó jövődó magatartására vonatkozóan. A miniszterelnök mindentelje bírálatot megtiltott az új kormányrendszerrel szemben.

„Uj jogállam“

Bukarest, szeptember 5. (Bud. Tud.) A kormányátalakítási tárgyalások ma tovább folytatódtak, azonban eddig még nem vezettek eredményre. Hír szerint Antonescu előbb az elvi kérdéseket akarja rendezni s csak azután alakítja meg kormányát. Egyik célkitűzése, hogy új jogállamot alakítson. Antonescu csütörtökön délelőtt felkereste a német és olasz követet s velük hosszasan tárgyalt. Ezután fogadta a bukaresti lapok munkatársait

s a sajtó támogatását kérte kormánya számára, majd pedig közölte, hogy a cenzurát továbbra is fenn kell tartani. Urdareanu udvari miniszter lemondásával kapcsolatban politikai körökben elterjedt hír szerint Urdareanunak azért kellett távoznia, mert Antonescu miniszterelnöknek az első kikötése volt az udvari miniszter eljegyzése. A király a kikötést azonnal teljesítette is. (MTL)

Véres tüntetés Bukarestben

Bukarest, szept. 5. (MTL.) Csütörtökön az esti órákban kb. 300 főnyi, inkább fiatalemberekből álló csoport a bukaresti Nemzeti Színház épülete előtt tüntetett.

Rendőrség és tűzoltóság vonult ki tüzfecskendőkkel a tüntetők ellen, akik a karhatalom ellen fordultak. Később egy felfegyverzett század is érkezett a helyszínre és riasztólövéseket adott le.

A karhatalom a tüntetőket a tisztikaszinó nagy emeleti erkélye-

re szorította fel, ahol a fiatalemberek közül többen beszédet mondtak. Erre a karhatalom és a tüzoltócsapatok a fecskendőköt használták, mire a tüntetők revolverlövésekkel válaszoltak, erre a csendőrség sortűzetet adott le. Többen megsebesültek. A tüntetőket végül is sikerült szétoszlatni. A főváros utcáin most erősített csendőr- és rendőrszolgálat járőrök cirkálnak.

A bécsi döntéssel kapcsolatos vasútközlekedési kérdések rendezése

Magyarország és Románia közötti új határmegvonás számos sürgős megoldásra váró feladatot rótt a kormányzatunkra, amelyek közül a legfontosabbak egyike a felszabadult területek vasútvonalainak összekötése az anyaország vasúti hálózatával. A MÁV mai hálózatához közvetlenül csatlakozó új vonalakon a honvédség előrenyomulásával egyidőben a vasútiépítés is megtörténik, amelyet a legelővőbb időn belül követ a forgalom felvétele. A vegyes bizottsági tárgyaláson a vasúti átvezetelének módját már szabályozták és az építványkat kivül a táviró és telefon stb. sérthetetlen állapotban való átadását is biztosították. A járművek kérdésében a tárgyalások még nincsenek lezárva. A román megszállás alól felszabaduló országgrésszel kerekén 1840 kilométer rendszeres nyomtávú és mintegy 400 kilométer

keskeny nyomtávú közforgalmi vasútvonal tér vissza a MÁV kezébe. Ez a trianoni hálózat 28,7 százalékát teszi ki és 48 százalékkal több, mint a visszateért Felvidék és Kárpátalja vasúthálózata. A visszatérő vonalak jelentékeny mértékben megjavítják a Máramaros és Ugocsa forgalmát, mert a Budapest és Királyháza közötti útvonal 55 kilométerrel megrövidül. További előny, hogy Szád-Nagyvárad, Kolozsvár között közvetlen összeköttetésünk lesz. Ezekkel az előnyökkel szemben azonban, — amint arra már rámutattunk — sok nehéz feladat megoldása vár a MÁV-ra. A legfontosabb és legsúlyosabb ezek között a Székelyföld vasúti és többi vonalak közötti kapcsolatok megteremtése.

A Székelyföld forgalmi szükségletét egyelőre csak a közbeiktatott autóbusszjáratok és tehérgépkocsik segítségével

lehet kiszolgálni. Az elmúlt 22 év alatt a románok Erdélynek hozzánk visszatért részében mindössze Beszterce-naszád vármegyében építettek új vasútvonalakat. A hálózat megnövekedése szükségessé tette, hogy kiegészítések történjenek. Ugy Kolozsvárott új üzletvezetőséget, Nagyváradon, Szatmárnémetiben és Marosvásárhelyen forgalmi főnökséget állít fel a MÁV.

A székelyföldön nem volt összehívás

GENF, szeptember 5. (Magyar Távirati Iroda.) A Basler Nachrichten budapesti levelezője a Székelyföldön lévő román csendőrség és a székely gárda kifogástalan együttműködéséről ír a Székelyföldnek román részről

történeti kiállításában. A levelező megállapítja, hogy az ottani tüntetésekről és összehívásokról terjesztett angol híresztelések teljesen légbőlkapottak.

Egy zavarkeltés visszautasítása

A magyar Távirati Iroda jelenti: Egyes külföldi lapok a magyar határnak a Keleti Kárpátokig való előretolását akként igyekeznek értelmezni, mintha ez a határ egy a tengelyhatalmakkal és Magyarországgal barátságos viszonyban lévő hatalom állítólagos támadó szándékaival szemben szolgálva védelmi vonalul. Ezzel szemben rá kell mutatni arra a magától értetődő tényre, hogy minden államnak, így Magyarországnak a határai is egyszersmind védelmi vonal minden támadással szemben és

minél természetesebbek ezek a határok, annál jobb, Ez a körülmény azonban a legkevésbé sem szolgálhat okot arra, hogy mihelyt Magyarország visszakapja természetes keleti határát, abból mindjárt támadó szándékot tulajdonítsanak egy olyan államnak, amely a legkorrektebb diplomáciai viszonyt tartja fenn Magyarországgal és amelynek határvonala Magyarországgal a legrövidebb.

Az ilyen híresztelés nem is nevezhető másnak, mint tájékozatlannal rosszakaratú zavarkeltésnek.

Légi veszély miatt felfüggesztették az angol parlament ülését

London, szept. 5. London vidékén röviddel délután msodszor volt légiriadó.

A légi riadó idején éppen ülésen volt az angol alsóház. Először csak

a karzatokat ürítették ki, de később „légi veszély” miatt az ülést felfüggesztették és a képviselők az óvóhelyekre vonultak.

Öt rombolót veszített az angol haditengerészet

Berlin, szept. 5. A harcéri helyzetről a következő beszámolót közli a Német Távirati Iroda:

A német haditengerészet változatlanul fejtette ki sikeres tevékenységét az angol hadi- és kereskedelmi tengerészeti egységek ellen. Az angol haditengerészt az elmúlt napokban nem kevesebb, mint öt rombolót, a kereskedelmi raj pedig erősen védett hajókaravánból több, összesen 27 ezer tonna irtartalmú felfegyverzett egységet veszített. A német légirajok szerdán a nap folyamán ismét bombázták az angol katonai célpontokat. Sok találat ért egy rochesteri repülőgépmotorgyárat, egy közeli repülőtér futómezejét és a Londontól délnyugatra fekvő Weybridge repülőgép

törzspítő üzemét. Bombával árasztottunk el egy középangliai löszerraktárt is. A bombák szétromboltak több megerősített löszergyárat és egyéb épületeket is.

Szeptember ötödikére virradó éjjel harci rajaink eredményesen támadták Anglia nyugati és Keleti partját. Újból bombáztuk a Liverpool kikötőket, de ezenfelül a hadiüzemeket is. Számos tüzvész tanúskodik az eredményről. Az ellenség éjszakai támadásai a birodalom területe ellen, ezáltal sem okoztak említésre méltó kárt. Mindössze két helyen tudtak az angolok bombát ledobni, de csupán jelentéktelen anyagi kárt okoztak csak.

Olasz légirajok támadásai angol hajókaravánok ellen

Az olasz főhadiszállás 90. közleménye Repülőink hevesen bombázták három angol cirkálót és két torpedórombolót, amelyek az algiri partok mentén haladtak. Két cirkálót nagyméretű bombák találtak el és egyikük fedélzetéről hatalmas lángoszlop tört fel.

Szeptember harmadikán hadihajóktól kísért nagyobb ellenséges hajókaravánt vettek észre és követtek repülőink a Égei tengeren. A karaván útjának mindenáron való biztosítása érdekében ellenséges tengeri és légi erők szerdán hajnalban támadást kíséreltek meg az Égei tengeren levő légi és tengerészeti támaszpontjaink ellen.

A támadást két légi alakulat indította meg, Gudarra és Mariza repülőtereire ellen, ahol két repülőgépet találtak érte a földön: egy tengeri alakulat pedig Scarpantot bombázta, könnyebb károkat okozott a polgári lakóházakban s a lakosság körében több embert megsebesített. Vadászrepülőgépeink és légelhárító útegeink hamarosan visszaverték a támadást. Hét ellenséges repülőgépet lelőttek, közülük háromnak, összesen nyolc főnyi légénységét foglyul ejtették.

Légi erők az ellenség visszaverése után ellentámadásba mentek át és reggel 7 órától este 17 óra 35 percig sorozatos bombázások alá vették az ellenséges alakulatokat. Az ellenséges va-

dászgépek és a légvédelem beavatkozásával szemben is négy hajót komoly találat és sérülés ért: öt vadász repülőgépet lelőttek. Két olasz gép nem tért vissza kiinduló pontjára: több más repülőgép személyzete közül néhányan megsebesültek.

OLASZ GYORSNASZÁDOK TÁMADÁSA

Ugyanakkor gyorsnaszadjaink rávetették magukat a hajókaravánra és sikeres támadást intéztek a Canal de Casoban egy ellenséges cirkáló és két torpedóromboló ellen. Ez a gyorsnaszadunk nem tért vissza.

Észak-Afrikában mindkét részről élénk légi tevékenység folyt. Az ellenség légi támadásai esékélyebb anyagi károk mellett egy halálesetet és tizenegy sebesülést okoztak. Négy ellenséges repülőgépet lelőttek; kettőt közülük a légelhárító útegek találtak el. Valamennyi repülőgépeink visszatért támaszpontjára.

Kelet-Afrikában a Javello repülőtere ellen intézett ellenséges légi támadás során egy Hampden-gépet lelőttek, sőt valészínűleg egy másikat is.

Egy bombavető alakulatunk sütyosan eltalált egy angol gőzhajót a Vörös tengeren. (MTL)

HIREK

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Debreceen, József kir. herceg ucca 1. szám,
Telefon nappal: 27-89. (3 mellékállomás).
Éjjel 27-89. — Előfizetési árak havonta
3.— pengő, negyedévenként 9.— pengő,
félévre 18.— pengő, egész évre 36.— pengő.
Ára hétköznap 12 fillér, vasárnap 24 fillér.

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata aug. 31
reggel 8-tól, szeptember 7. reggel 8-ig
„Mégváltó“ Plac ucca 18., telefon:
14-69 szám. — „Muraközy“ Plac ucca
72. sz., telefon: 13-30. — „Bocskay“
Cegléd ucca 22., telefon: 29-14. —
„Csokonay“ Mester ucca 43., telefon:
10-15. szám. — „Árpád fejedelem“
Csapókert, Jánossy ucca 44. szám.

Az egyetem barátainak egyesülete alakul

Az egyetemi tanács elhatározta azoknak a szép sikereknek láttára, amelyek a hazai egyetemeken működő baráti egyesületek mutatnak fel, hogy ilyen baráti egyesületet alakít az egyetemi eszme ápolása, az egyetemi élet iránti érdeklődés fokozása és az egyetem falai közül kikerült ifjúság összetartása és erkölcsi támogatása érdekében. Az egyesület célkitűzése nagyban elősegítik a szegénysorsú ifjak tudományos képzésének és megélhetési lehetőségeinek biztosítását is.

Eppen ezért a baráti egyesület megalakulásával járó nagy kulturális és szociális eredmények biztosítása céljából dr. Hüttl Tivadar ezidei egyetemi rektor felhívást intézett Debrecen város társadalmához, amelyben a prominens körök támogatását kéri. Reméljük, hogy a mindenképpen a köz javát szolgáló, előreláthatóan is magasszínű egyesület megalakulásához Debrecen város társadalmá hatalmas arányokban járul hozzá.

Az egyesület alapszabályszerű megalakulása még szeptember hónapban megtörténik.

— Németségben megkezdik a báb-kávékiosztást, tekintettel arra, hogy a birodalom sok hónapra való kávékészlettel rendelkezik és az elfoglalt francia városokban is hatalmas kávékészletek kerültek német kézre. Minden 18 évesnél idősebb légitámadásos területen lakó német polgár havonként 75 gramm kávé kap, míg a birodalom másutt lakó polgárai csak 50 grammot kapnak.

— A szükség óvóhelyek elkészítésének határidejét megváltoztatják és a jövő év tavaszáig terjed az új határidő.

— Az Országos Birói és Ügyészi Egyesület szeptember 14—15—16-án tartja vándorgyűlését Szombathelyen. A gyűlésen részt vesz Radocsy László igazságügyminiszter is. A gyűlésre 200 vendég érkezését várják.

— Szombaton értekezletet tartanak a szegedi egyetem ügyében. Szeged város egész lakosságát, de ugyanakkor az egész ország közvéleményét is nagymértékben foglalkoztatja a probléma: Mi lesz a szegedi egyetem sorsa? A román megszállás után a kolozsvári Ferenc József tudományegyetem tudvalevőleg Szegedre költözött, de már akkor nyilvánvaló volt, hogy Mihály Kolozsvár visszatér, visszatér oda a város tradíciós egyeteme is. Most már befejezett tény az egyetem visszatérése tehát nagy érdeklődés kíséri a szegedi egyetem további sorsára vonatkozó tárgyalásokat. Ez ügyben szombaton értekezlet lesz a kultuszminisztériumban, amelyen a magyar közoktatásügy vezetőin kívül résztvesznek Szeged képviselőiben dr. Tukats Sándor főispán s dr. Pálffy József polgármester is.

x Dr. László Erzsébet okl. közép- és felső kereskedelmi isk. tanár német, francia, angol óráit megkezdte, Vörösmarty u. 14.

x Naményi Z. gyorsíró- gépíróiskolában beiratások megkezdődtek. Vidékieknek vasúti kedvezmény. Államvizsga, állásbábelhelyezés. Batthyány ucca 1 szám I. emelet.

Fent: Debrecenben ülésező magyar-román vegyes bizottság tagjai vitéz Fejér Arany Bika éttermében ebédelnek. Lent: A román bizottság tagjai távoznak az Arany Bikából. Az autóhoz kíséri őket vitéz Náday István altábornagy (jobbszálen), a magyar bizottság vezetője.

x Beiratkozások a városi zeneiskolában szeptember 1-től kezdődnek, naponta 9—1-ig és 3—5 óráig. Beiratkozni lehet zongora, hegedű, gordonka, ének, zeneszerzés, gordon, fúvóhangszerekre, zeneelmélet, esztétika, kamara zene, zenekar, furulya, zenei előkészítő (ovoda) tanfolyamokra. Felvételi vizsgák szeptember 12-én és 13-án 3—6-ig. Tanítás szeptember 14-én kezdődik. Bővebb felvilágosítás nyerhető a hírdetményeken és a zeneiskola titkári hivatalban, fenti időpontban, (telefon 23-96. számon).

— Dr. Kölcsey Sándor polgármester szerda este hazaérkezett Budapestről, ahol hivatalos ügyekben folytatott tárgyalásokat a miniszteriumokban. Hír szerint Kölcsey polgármester magával hozta a Debrecenből a visszatért erdélyi és keletmagyarországi városokba áthelyezett tisztviselők névsorát is. Kölcsey polgármester a mai napon már átveszi hivatalát és megtartja a szokásos pénteki polgármesteri értekezletet.

— A HONSz ünnepi ülése Erdély visszatérése alkalmából. A HONSz országos igazgatósága Erdély visszatérése alkalmából ünnepi ülést tartott, amelyen vitéz dr. Árvátfalvi Nagy István, a HONSz országos elnöke, méltatta Erdély egy része visszatéréseinek jelentőségét. A HONSz az ünnepi ülésről hódoló táviratot intézett a kormányzóhoz és táviratot intézett gróf Teleki Pál miniszterelnökhez, gróf Csáky István külügyminiszterhez, valamint a német és olasz követekhez, amelyekben kérte, hogy fejezzék ki Hitler vezér és Mussolini előtt a magyar hadigondozottak háláját.

— Forgalmi korlátozások a MÁV vonalain. A MÁV igazgatósága a közeli napokban felmerülő nagyobb feladatok akadálytalan elvégzése céljából a személyszállító vonatok forgalmát szeptember 5-én éjjel 12 órától átmenetileg korlátozza. Felkéri az utazóközönséget, hogy a vonatok túlszűfoltóságának elkerülése céljából, saját kényelmének biztosítása érdekében, csak halaszthatatlanul sürgős esetekben utazzék. A beszüntetett, valamint a közlekedő vonatokról a pályaudvarokon lehet felvilágosítást kapni.

x Receptkönyvet kívánságára ingyen küld dr. Oetker-gyár, Budapest, VIII. Conti ucca 25.

— A felrobbant benzín összegezte az anyát és kislányát. Megdöbbentő szerencsétlenség történt tegnap Budapesten. Balla Zsigmondné mozdonyvezető felesége vacsorát akart melegíteni. A spiritusgyorsforralót megakarta tölteni, de tévedésből benzint öntött bele. A gyorsforraló felrobbant és lángborította az asszonyt és a közelben tartózkodó kislány ruháját. — Mind az asszony, mind pedig a gyermek súlyos égési sebeket szenvedett.

— Bihar vármegye lakossága csaknem megkétszereződik a visszatért területek lakóival. Mint Bihar megye közigazgatási bizottságának ülésén megállapították, a vármegye lakosainak a száma 270 ezerről 450 ezerre emelkedett.

x Kereskedelmi szaktanfolyam nyílik meg szeptemberre a női felsőkereskedelmi iskola épületében. Tantárgyak: magyar és német levelezés, számtan, egyszerű és kettős könyvvitel, kereskedelmi ismeretek, díszírás, gyors- és gépirás. Középiskolában érettségizettek kereskedelmi szakismereteket szerezhetnek. Kívánatra kellő számú jelentkező esetén délutáni és esti szaktanfolyamot nyitunk. Beiratkozás naponta 11—12-ig Kálvin-tér 2. szám.

— Máramaroszigeten, Szatmáron és Nagykárolyban már működik a rendőrség. A visszacsatolt erdélyi és keletmagyarországi városokban 19 rendőrkapitányságot állítanak fel. Tegnap délelőtt már Máramaroszigetről, Szatmárnémetiből és Nagykárolyból jelentették, hogy az ottani rendőrkirendeltségek megkezdtek működésüket. Nagykárolyba a debreceni rendőrlégénység 40 tagja lett kiküldve, Szatmárnémetiben, mint már beszámoltunk róla, Öry István debreceni rendőrtanácsos lett a kapitányság helyettes vezetője, Székely Mihály detektív pedig csoportvezető Szatmáron. A tegnapi napon a debreceni rendőrség több detektívje elutazott a visszatért terület városaiiba. Elutazott Császár Péter és Németh Antal detektívfelügyelő is, akik a nagyváradi bevonulásnál teljesítenek szolgálatot.

— A „Ferenc József“ keserűvíz régóta kitűnően bevált háziszor, megrögzött székrekedésnél és annak mindenféle káros következményeinél, biztos, enyhe és gyorsan ható, természetesen hashajtó, — mely számos betegségnél az emésztést javítja és az étvágyat fokozza. Kérdezze meg orvosát!

— A visszatért Erdélyben 2350 kilométer a vasútvonal és 6600 kilométer az országút. A visszatért erdélyi területen az eddigi becslések szerint 6600 kilométer az állami és törvényhatósági közút. Ezzel összesen 40 ezer kilométeres úthálózat van most már Magyarországon. A visszakerülő vasútvonalak hossza 2350 kilométer és ebből 500 kilométer keskenyvágányú, erdei vasútnak csak teherszállításra használhatók.

A Szovjet-Unió behívta az 1920—21-es évfolyamokat, kétéves kiképzésre. Kievetn nagy légvédelmi gyakorlatot tartottak, amelynek keretében próbatámadást intéztek a város ellen.

— 202 millió a túlkidadás a Legfőbb Állami Számvevőszék jelentése szerint. Dr. Vargha Imre, a Legfőbb Állami Számvevőszék elnöke, most tette közzé a számvevőszék jelentését azokról az eltérésekről, amelyek a törvényhozás által 1938—1939 költségvetési évre engedélyezett hitelekkel szemben a költségvetési év második félévének végéig előállottak. A túlkidadás 202 millió lesz.

— Istentiszteletek ideje az orth. izr. templomban. Pénteken délután 6 órakor szombaton délelőtt 7.30 órakor, délután 4.45 órakor. Szombat kezdete 5.50 órakor, kimenetele 7 órakor.

— Zsidó istentiszteletek. A debreceni statusquo-ante izraelita anyahitközség templomaiban az istentiszteletek rendezése szeptember hó 6—13. Pénteken este a Deák Ferenc uccában 6, a Kápolnási uccában egynegyedhét, szombaton reggel mindkét templomban 7, délelőtt a Deák Ferenc uccában fél 11, délután mindkét templomban 5, este 6.55 órakor köznapi reggel negyed 7, este 6.20 órakor, vasárnap este a Kápolnási uccában negyed 7 órakor. Hítszónoklat pénteken este a Deák Ferenc uccában. Rabbiság.

**Esti
Magyarország**

A legkésőbbben megjelenő délutáni lap, tőkéletes, mert felöleli a nap összes eseményeit!

GYÁSZROVAT

Kapási Mihályné Kratzer Ilona 32. évében elhunyt. Temetése ma délután 4 órakor lesz a Köztemető 3. ravatalozó-teréből. Lakás: Eötvös uca 61. szám. Temetését: Bartha vállalata végzi.

Dobrán József 4 hónapos korában elhunyt. Temetése pénteken délután négy órakor lesz a Köztemető 4. ravatalozó-jából. Dankó temetkezési vállalat.

Ózy Andrásy Zoltánné temetése 6-án délután félöt órakor a Köztemető ravatalozó-teréből. Lakás: Erzsébet uca 101. szám. Gebauer-cég rendezi.

Debreceni zászló a kolozsvári ref. kollégium és ref. leánygimnázium ormán

Az első bevonuló csapatok viszik azt a két gyönyörű címeres zászlót Kolozsvárra, amelyeknek egyikét Kovács Margit, Dóczy internátusi igazgató, cserkészkerületi vezető ajándékozta a kolozsvári ref. kollégiumnak. Édesapja, a nagynevű Kovács Dezső ugyanis évtizedeken át ennek a nagyszerű intézetnek igazgatója volt. A másik szalagokkal feldíszített zászlót ugyancsak az ő kezdeményezésére, a debreceni leánycserkészcsapatok küldik a kolozsvári ref. leánygimnáziumnak.

Megnyitotta Varga József miniszter az Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásárt

Csütörtökön délelőtt nyitotta meg az Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásárt Varga József miniszter. A miniszter 10 órakor érkezett a vásár területére, ahol Kenéz Béla elnök üdvözölte a minisztert és kíséretét. Rámutatott arra, hogy milyen nagyjelentőségű a mai időben a békés alkotó munka, hangsúlyozta, hogy a kisiparosság megerősödése, gazdasági gyarapodása országos érdek. A kisiparosság nem az államtól, hanem a saját kezdeményezéssel fejlődik, a fogyasztók közönség megnyerésétől várja jobb jövőjét.

A miniszter válaszában utalt arra, hogy az állam egyre fokozódó mértékben siet a kisipar segítségére és a mostani vásár is bizonyítja, hogy a kisipar méltó a legmesszebbmenő támogatásra. A miniszter Kenéz Béla elnök társaságában megtekintette a 30 szakma által felsorakoztatott árukat.

— Tévedésből a fejéhez vágta egy vasfazekat. Fodor Mária, Szepesi uca 15. szám alatti lakost kellemetlen bal eset érte. Egy másnak szánt vasfazék a fejéhez repült és erősen vérző sebet okozott. A négy centiméteres szakított sebet a mentők kötötték be.

— Balesetek. Zsebkéssel a vállába szúrt Veress Mihályné 27 éves asszony. Torockó uca 40. szám alatti lakosnak ismeretlen támadó, Deák F. 21. éves nap ezamos, Nagycsere 89. szám alatti lakos Szent Anna uca 31 szám alatt, favigás közben balkezét csontig átfűrészelt. — Minden esetben a mentők nyújtottak első segítyt.

— A létra agyonütötte Krapecz Irén negyedikes elemista leányt Somogyoszob község határában. Cséplésnél esett a fejére a kazalnak támasztott nagy létra, mely szétzúzta a koponyáját.

— Az osztályorszájáték húzásán: 20.000 pengőt nyert: 43397. — 10.000 pengőt nyert: 48037. — 5000 pengőt nyert: 39506. — 2000 pengőt nyertek: 1867 35617 40611 51376 58148. — 1000 pengőt nyertek: 382 4998 10797 22119 41380 42989 51182 52432 62940 67445 82526. — 800 pengőt nyertek: 2403 26082 29881 45177 54084. — 600 pengőt nyertek: 4018 37166 67445. — 500 pengőt nyertek: 1839 10847 12306 20843 24295 28325 43377 45814 48642 59018 64415 66024 73226 75411. — 300 pengőt nyertek: 1164 1639 3117 5541 5565 6205 9254 10542 10707 12588 4398 16552 17706 18996 27814 28395 33172 34101 34893 35048 39141 39358 40160 40389 42116 45351 48765 51017 51797 54703 55330 59202 62098 62790 63010 63648 66098 67393 67550 72759 73818 75229 79601 84146 84612 84671 84769 85100 87222.

A magyar-román vegyes bizottság tegnap Debrecenben az Arany Bikában ülésezett

A magyar-román vegyesbizottság tegnap Debrecenben ülésezett, hogy megtárgyalja a területátadási kapcsolatos kérdéseket. A magyar bizottság, élén vitéz Nádai altábornaggyal, már megelőző nap óta Debrecenben tartózkodott. A román bizottság tagjai 10 óra után érkeztek az Arany Bikához gépkocsikon.

A román bizottság 11 tagból állt. Vezetőjük Dragalina tábornok, aki ezek szerint nem mondott le. A bizottság többi tagja: Hodor államtitkár, Panaitopol, a CFR, román vasúti vezetője, ezenkívül egy ezredes, egy al-ezredes, egy őrnagy, egy százados, egy főhadnagy és három polgári tisztviselő.

A bizottságok nyomban a Magyar Élet Pártja párhelyiségének olvasószobájába vonultak, ahol negyedórás megszokással, mely alatt a másik szobába vonulva elfogyasztották tízórait-

jukat, szakadatlanul tárgyaltak délután fél 3-ig. Fél 3 órakor felolvasták és aláírták a jegyzőkönyveket és a magyar és román bizottság tagjai együttesen lementek a Bika éttermébe. Ott jóízűen fogyasztották vitéz Fejér konyhájának fűletes ételeit és közvetlenül eltársalogtak. A bizottságok tagjai német és francia nyelven beszélgetett egymással. Az ebéd délután 4 órakor ért véget és utána 4 óra 10 perckor a román bizottság tagjai autókba szálltak mely az Arany Bika előtt várakozott, ott kocsi és elhajtattak. Nagy tömeg nézte őket.

A rendőrség részéről szolgálatot teljesítettek a tárgyalás és ebéd ideje alatt Kubinyi Béla rendőrkapitány, Zsáry Árpád felügyelő, dr Lengyel István, Sárosi István és Derencsényi detektívek.

Virágosöben a leomló trianoni határon át...

A magyar honvédség bevonulása a bécsi döntés által visszatért területekre, a trianoni határ leomlása nemcsak a visszatért városoknak és községeknek volt lázasan várt eseménye, hanem a magyar részen elterülő községeknek is. Ezeknek a határszéli községeknek lakói 22 esztendőn keresztül ott éltek vér- és lélekszerinti magyar testvéreik szomszédságában, mindössze egy ostoba és hazug határvonal által elválasztva. De ez a határvonal kegyetlenül és kérelhetetlenül megakadályozta két évtizedet meghaladó időn keresztül a testvéri találkozást.

Ezeknek a községeknek sorába tartozott Csenger is, ahol a bécsi döntés nyilvánosságra hozása óta leírhatatlan öröm uralkodott. A község lakói nagy lelkesedéssel készültek az egyesülés ünnepnapjára. A csengeri házakban napok óta nemzetiszínű zászlók készültek, amint azt Kassanich Dezső községi jegyző munkatársunknak elbeszélte:

— Hosszú volt ez a hat nap — mondotta — a csengerieknek is, de oda-állal is. Meg is rövidítettük. Nap-nap után százával jöttek át a környező községekből emberek találkozásra, beszélgetésre, nemzetiszínű zászlókat vinni. Az óvári templomra már négy nappal ezelőtt kiltették a Csengerből vitt lobogót. Az utóbbi napokban már túlnak is átmentek többen szétnezni.

Honvédeink bevonulásáról az élmény varázsától remegő hangon beszélt a csengeri jegyző.

— A csütörtökre virradó éjszaka állítom, hogy nem hunyta le szemét egyetlen ember sem Csengerben, annyira vártuk a nagy pillanatot. Aztán már hat óra után megindult honvédeink menete. Gyönyörű látvány volt, ahogy mentek a kora reggel kiragyogó őszi napsugártól beárnyozva a magyar katonák. A lakosság leírhatatlan, mámoros lelkesedéssel fogadta őket, virágos zúdult rájuk. A község határolt három kilométerre van a trianoni határ, amelyen túl az első községben diadalkapu várta honvédeinket. Gyönyörű nap volt ez a mai, amíg élünk, nem felejtjük el soha. Reggel hét óra óta színet nélkül tart a magyar katonák vonulása és az emberek nem győznek betelni a látvánnyal, akik reggel hét órakor kijöttek a csengeri uccákra várni a visszatért magyar helységekre vonuló honvédeinket, virággal, leikes éljenzéssel, azok szinte mindnyájan itt vannak még most, délután négy órakor is, éltlen-szomjan. A Kormányzó Ur Öfömméltósága is itt ment keresztül néhány perccel ezelőtt Szatmárról visszatérőben és gróf Teleki Pál miniszterelnök úr is. A lakosság mámoros az örömtől, melyet a huszonkét éve sóvárogva várt pillanat elérése okozott.

A debreceni üzletvezetőség területe jelentősen kibővül

A békevilágban nagykereskedő MÁV üzletigazgatóság működött Kolozsvárról. Működési területe Nagyváradnál kezdődött és hozzátartozott Erdély keleti területének legnagyobb vasúti forgalmi vonala.

Kétségtelen, hogy rövidesen a MÁV központja Kolozsvárról felállítja az üzletigazgatóságot, annál is inkább, mert

az ország területnagyságával a debreceni üzletigazgatóság jelentősen kibővül. A debreceni üzletigazgatóság vonala most Ceglédől Szolnok, Püspökladányon át Ermihályfa, Nagykároly, Szatmárnémeti, Máramarosziget érintésével Körösmezőig terjed, másik terület pedig Ungvár és Munkács érintésével az ország határáig nyúlik.

A Péterfia utcai betörő elmeállapotának megvizsgálását rendelték el

Orvosszigorlóknak képzeli magát — mondotta a védője.

Kontra Frigyes, — akit, mint annak idején megírtuk — a debreceni rendőrség őrizetbe vett, mert Molnár Pál gimnáziumi tanár, péterfiauccai lakását kifosztotta s több ezer pengő kárt okozott, a debreceni törvényszéken dr Fővénnyessy Sándor tanácsa most vonta kérdőre. Kontra Frigyes, akit a fogházból vezettek elő, töredelmes beismerő vallomást tett. Elmondotta, hogy Debrecenben egy társadalomtudományi munkára gyűjtött és budapesti megbízóitól három hónapi munkáért 360 pengőt kapott. A pénze elfogyott és a Halász-féle vendéglőben már enni sem kapott, mert tovább fizetni nem tudott. A végső nyomor kényszerítette arra, hogy bűncselekményt kövessen el. Molnár Pál tanár lakásából bérelt egy szobát és amikor a tanár családjával együtt nyaralni ment a Balaton mellé, alkules segítségével behatolt a lakásukba és összeszedte az értékes ékszereket, evőkészleteket és

zálogba tette. A lakás ablakát kinyitotta, rendtelenséget csinált csak azért, hogy az a látszat legyen, mintha idegenek jártak volna a lakásban, még a boros és likörös üvegeket is előszedte, pedig ő sohasem ivott szeszesitalt. Elmondotta, hogy Went István egyetemi tanár íróasztalának fiókjából nyolcszáz pengőt lopott ki, a lopást megakartta kísérni még egyszer, de nem sikerült, nem sikerült a Közegészségügyi Intézet kárára kitervelt betörése sem. A pénzből az anyjának küldött és az adósságait fizette ki. Az volt a szándéka, hogy Molnár Pál értékeit, ha jobban keres, kiváltja a zálogházból és visszaküldi. Az elnök kérdéseire elmondotta a vádlott, hogy kereskedelmi érettségije és gimnáziumi érettségije van. Az egyetemen az orvoskaron 8 félévet hallgatott.

A vádlott védője elmondotta, hogy védené nem beszámítható elmebeteg

1940 szeptember 6., péntek 7

azt képzeli, hogy orvosszigorló, pedig csak kereskedelmi érettségije van és magántisztviselő. Ideggyógyintézetben már kezelve volt.

A vádlott kijelentette, hogy ő nem érzi magát elmebetegnek. A bíróság a védő kérését teljesítette és elrendelte Kontra Frigyes elmeállapotának megvizsgálását és a tárgyalást elnapolták.

Letartóztatásba kerül Daladier Reynaud, Mandel és Gamelin

Római jelentés szerint Daladier, Reynaud, Mandel és Gamelin tábornok rövidesen letartóztatásba kerül, mert a tömegek követelik a sürgős eljárást és letartóztatásukat. A francia kormány ezideig formai okok miatt nem rendelte el a letartóztatást.

Film

— Emelkedik a magyar filmsztárok gázsija, mivel ezentúl egy-egy élvonalbeli sztár éventénként csak hat főszerepet vállalhat. Eppen ezért a filmgyártók most egymásra licitálnak. Az új rendszernek az az előnye, hogy lehetőséget nyújt új és fiatal tehetségek érvényesülésére.

— Készülő filmek. A Hunniában befejezéshez közelednek Fedák Sári új filmjének a „Hazafelé”-nek a felvételei. A napokban Babay József regényének a „Rózsafabot”-nak filmváltozatát kezdik el forgatni, a Palatinus film produkciójában. A filmirodában egyelőre még Tasnádi Fekete Mária főszereplésével a „Zárt tárgyalás”-t forgatják, melyet a művész nő férje, Radványi Géza — a film szerzője — rendez.

Vonatokat indítanak a felszabadult vonalakra

A MÁV igazgatósága az alábbi vonatokat indítja az újonnan visszatért területekre, az Ermihályfalva, Nagykároly, Szatmárnémeti, Királyháza vonalon:

Debrecenből indul Királyházára 4.45 órakor személyvonat, 11.08 órakor személyvonat, 14.52 órakor személyvonat. Királyházáról Debrecenbe érkezik 10.46 órakor, személyvonat, 16.54 órakor személyvonat, 20.31 órakor személyvonat.

Ezenkívül Nagycseréről indul vonat Debrecenbe és ideérkezik 7.30 órakor. Debrecenből Nagycserére nem indul vonat.

Itt említjük meg, hogy tegnapról kezdve nem indul Debrecenből a déli gyors és a 2 órás áramvonalas. Nem érkezik a félgyors áramvonalas és fél-7 órás gyors.

Kassa zászlót küld Kolozsvárnak

Kassa város díszes nemzetiszínű zászlót küld Kolozsvár városának. A zászlót a város sárga-kék szalagjai díszítik. „A felszabadult Kassa városa a felszabadult Kolozsvárnak” felírással. A zászló egyik oldalát Kassa város címere, másik oldalát Kolozsvár város címere díszíti. (MTL)

SPORT

A DVSC kladós kétkapus edzést tartott a Stadionban csütörtökön délután. Edzés után nem állították össze a csapatot, mert közben újabb gondok merültek fel. Szabó I. a kitűnő összekötő sérült és játéka teljesen bizonytalanná vált. De nem valószínű az sem, hogy Galambosi szabadságot kapjon az MVSC elleni mérkőzésre. Előtérbe került Ignác játéka, valamint az, hogy Eleket a támadósorba vonják előre. Lehet azonban, hogy Gere, Szücs és Tisza közül kerül ki Szabó helyettese, bár Osztroveczky beállításáról is szó van. Mindenesetre kellemetlen, hogy egyik fontos mérkőzés előtt a DVSC mindkét összekötőjét nélkülözni kénytelen.

Erdélyi játékosokkal erősít a DVSC. Ertesülésünk szerint a DVSC a visszatért erdélyi játékosokkal szándékozik megerősíteni csapatát. Már a következő mérkőzésre szó van néhány jóképességű játékos megszerzéséről.

SPORT

Bihari nélkül játszik a DVSC a Miskolci VSC ellen

A DVSC csapatát balszerencse üldözi az őszi szezonban az összeállítás körül. Egyik bajnok mérkőzésén sem állíthatja be Vörösst és Kristófot, akik közül különösen Kristófra volna nagy szükség mert lendületes, gyors játéktól az egész támadósor feljavulását várják. Azért is jó volna, ha Kristótot beállíthatnák a lila-fehérek, mert akkor Drab átmenetne balszélre és ezzel a régen vajdó balszélre kérdés is megfelelő elintézés nyerne. Most vasárnap remény volt rá, hogy végre teljes csapattal játszhat a DVSC, most pedig közbejött Bihari Károly eltűlése. Biharit feleselés miatt Kassán állította ki Szlakovszki játékevezető és az egyesbíró tegnap este október 18-ig eltűlt a játéktól. Így most az a helyzet a csütörtöki edzés után, hogy Gere játszik Bihari helyén. Ha tehát Kristóf megjön, akkor Vöröss, Csokai, Erdei I., Elek, Erdei II., Galambosi, Kristóf, Szabó, Sidlik, Gere és Drab csapattal játszhat valószínűleg a DVSC. Ha Kristóf s Vöröss most sem érkezik meg, akkor Keskeny véd, a csatársor pedig Drab, Szabó, Sidlik, Gere, Nagy összeállításban játszik. Bár az is lehetséges, hogy Kristóf megérkezése esetén is Drab-Nagy szárny játszik. A mérkőzést nagy érdeklődés előzi meg, az MVSC, mely Varga Pál edző keze alatt szépen fejlődik, veszélyes ellenfél, a múlt héten tizenhárom gólt lőtt támadósoruk Mátészalka hátlójába. A mérkőzés négy óraker kezdődik és jegyek kedvezményes elővételben a Kossuth ucai Kónya trafikban kaphatók.

Az amatőr bajnokság rajta a DVSC II.
DMTE, Csap—UKMSC, Bihari Turul-MVTE, Nagykálló SE—NyVSC mérkőzéseket hozza. Jelentőségben kiemelkedik a DVSC II.—DMTE amatőrrangadó mely a Stadionban lesz 2 órai kezdettel. Prém játékevezető vezetésével. A múlt évi bajnokság első és második helyezett jének találkozása szép élvezetes sportot ígér. A DVSC II. jelentékeny megerősödött és favoritja a mérkőzésnek, a DMTE azonban az a csapat, amelyik könnyen csinálhat meglepetést.

Molnár Ignác szövetségi edző a vidéket járja és előreláthatólag rövidesen Debrecenbe is eljön edzéseket, bemutatókat tartani.

Közgazdaság

TERMÉNYÁRAK: Búza 78 kg-os 23,30, rozs 19,20, sórárpa 26,00, zab 21,10, finom búzakarpa 16,80—17,00, A

75 kg-os egészséges, száraz, rostált búza, költségmentesen vasúti kocsiba rakva ab Debrecen: 21.65. Új burgonyá-árak nyári rózsza és Gül Baba 9 F, Ella és sárga 7 P mázsánként.

FERENCVÁROSI SERTÉSVÁSÁR.

Felhajtás 1209 darab. Valamennyi felhajtott sertést eladtak. A felhajtásból angol hússertés volt 244 darab. Árak: uradalmi zsirsertés 144 fillér, szedett sertés elsőrendű 144 fillér, középrendű 142—144 fillér, silány minőségű 128—136 fillér, öreg sertés elsőrendű 142—144 fillér, másodikrendű 120—140 fillér, angol tökesertés 144 fillér, angol sonka sertés elsőrendű 142—144 fillér, másodikrendű 132—138 fillér, exportzsír márkázott, vágóhídon átvéve 206 fillér, fél-sertés szalonnával elsőrendű 177—180 fillér, másodikrendű 174—177 fillér, fél-sertéshús elsőrendű 183—186 fillér, másodikrendű 180—183 fillér különként.

Hirdetés. Az elsőfokú iparhatóság értesíti a debreceni tűzifa nagykereskedőket, hogy a m. kir. kereskedelem és közlekedésügyi miniszter úr 83.000—1940 K M számú rendeletének 3. paragrafusa értelmében tűzifa nagykereskedői kijelölés iránti kérelmeket a m. kir. kereskedelem és közlekedésügyi miniszter úrhoz címezve, de az elsőfokú iparhatóságnál kell beadni. A kérvény 2 pengős okmánybellel látandó el és ahhoz a következő okmányokat kell mellékelni: a) hat hónapnál nem régebbi keleti erkölcsi bizonyítvány; b) saját szülői folyamodó törvényes házasságban él, házassági anyakönyvi kivonatát és házastársa születési anyakönyvi kivonatát; c) nyilatkozatot, melyben folyamodó büntetőjogi felelősség mellett kijelenti, hogy az 1939 IV. tc. szempontjából zsidónak tekintendő-e vagy nem; d) megfelelő iparigazolvány, vagy annak hiteles másolatát. Közkereseti társaság esetében a c. pontban említett okmányokat valamennyi tagra, betéti társaság esetén valamennyi beltagra, korlátolt felelősségű társaság esetében valamennyi tagra és valamennyi ügyvezetőre, részvénytársaság s szövetkezet esetében az igazgatóság és felügyelőbizottság valamennyi tagjára, valamint a vállalat tényleges vezetőire: (1. 7720—1939 M E számú rendelet 62. paragrafus) vonatkozólag csatolni kell. A kérvényben bejelentendő továbbá az is, hogy mennyi forgatókével és milyen raktárhelyiséggel rendelkezik, valamint hogy a tűzifakereskedéssel kapcsolatos gyakorlati ismereteket miképpen szerezte meg.

Tisztviselmét, cipőt, felelősséggel készít Szilágyi divatpéssz. Szent Anna uca 6. 1130 10. 1
Börkabátfestés, cipőt, retikült villanygéppel festem, Nagy Károly, Batthyány 10. 1131 10 1
Másolást, sokszorosítást, legelősebben vállal Ju-hász leíró irodája, Lorántffy uca 30. 1359

ELVESZETT

Vigmoziiban szerdán a 7 órai előadáson első helyen maradt egy csomag. Nyomra vezető 10 pengőt kap. Székely u. 12. szám. 1497

AUTÓ MOTOR KERÉKPÁR

Eladó AJS gyártmányú 750-es oldalkocsis motor kerékpár. Cím a kiadóhivatalban. 1421 vv.

Jó állapotban levő női kerékpár eladó. Domokos Lajos uca 6. 1357

DIÁKOT KERES TELJES ELLÁTÁSRA

Tanítócsalád, középiskolás leányokat teljes ellátásra elfogad. Cím: Borz uca 3. 1314

Diákot, vagy diáklányt, teljes ellátásra elfogadok, Rákóczi uca 23., második ajtó. 1381

Diákot olcsón teljes ellátásra fogadok, özv. Széllné, Piac uca 58 sz. 4. lépcső, II. em. 35

Két középiskolás diákot teljes ellátásra, havi 55 pengőért vállal özv. Urinasszony, Virányiné, Böszörményi út 71. 1372

Diákfiúkat teljes ellátással, elsőrendű kosztál elfogadok, Rákóczi u. 36. jobbra. 1345

ÉLELMISZER ITAL

„Mega“ borozóba kitűnő fajborok érkeztek, öt-éves bor már 90 fillértől kapható Dobárnál, Csapó uca 39. 1369 9. 21.

ÁTADÓ ÜZLET VENDEGLŐ

Schvarcz Ignác, Hajdú-Szoboszló, Horthy Miklós út 52. kiadó egy 50 éve fennálló kocsmá. 1494

Jogfolytonos vendéglő átadás. Értekezni lehet: Pesti közvetítőnél, Kistemplomköz. 1496

Kocsmá, jogfolytonossággal forgalmas helyen Baromvásárral szemben, azonnal átadó. Böszörményi út 69. 1361

OKTATÁS

Hegedűlni tudó tanítónót elemista fiamhoz délutánra felveszek, — Kulcsár papírkereskedése, püspöki palota. 1371

VEGYES

Álló kazán, engedélyes 7 négyzetméter fűtőfelülettel, olcsón eladó. Cím a kiadóban. 270 vv.

Két fiatal fejstehén, tejhaszonra kiadó. Cím a kiadóban. 1234 vv

KIADÓ LAKÁS egy szobás

Szoba, konyha, mellékhelyiségekkel, csendes helyiségekkel, csendes szerető nyugodt házaspárnak kiadó. Ghillányi uca 17—F. 1365

KIADÓ LAKÁS két szobás

Kettő szoba, előszoba, s konyha, kamara, pince, fűskamara, novemberre szép tiszta, virágos udvarban kiadó. Hatvan u 24. szám. 877 vv.

KIADÓ LAKÁS nagy

Simonyi út 36. számú villa november elsejére bérbeadó. 445 vv.

LAKÁST KERES

Átvennék 2—3 szobás csinos lakást október 1., esetleg november 1-ére. Címét kérek szombatig, Hatvan uca 11. Mirtin leadni. 1351

Háromszobás lakást keresek: sürgősen, közeli kertésben, vagy a városban, ahol kert is van, szeptember 1-ére, vagy október 1-re. Cím meg tudható a kiadóban. 1234 vv.

BÚTOROZOTT SZOBA

Különbejárátú ucai bútorozott szoba, 1—2 személyre kiadó, Gólya uca 8. 1234

Bútorozott szoba kiadó, nő részére, Jókai uca 16. szám. 1377

Különbejárátú ucai bútorozott szoba, 1—2 személyre kiadó. Gólya uca 8. 1234

INGÓSÁG VÉTEL

Fényképezőgépet megvételre keresek. Cím a kiadóban. 1234 vv.

INGÓSÁG ELADÁS

Betegtolókocsik,

eredeti régi ülőgarnitúrt és alighasznált írógépek, s prizmas látszóvevők, nagyobb méretű perzsaszonyok, s Mária Terézia üvegcsillárok igen olcsóért eladó. Ingóságközvetítőben, püspöki palota, telefon: 37-99. vv

Hentesnek alkalmas hús hordó kocsit eladó. Cím meg tudható a kiadóhivatalban. 494 vv

Használt világos selyem berkenye teleháló, ebédlő, nagy tükör, zsúrasztal, rádióasztal eladó. Kossuth uca 49. szám, keresztpalota 1061 1. 18

Intézeti csíkos és fehér blúzok, intézeti kalap, s fekete szilprém, férfi fazonos, ülőfürdők eladó Péterfia 48., földszint 2 lépcső. 1234

Terméskő nagyságú betonok, alapba való betontörmelék, elbontott betonkerítés eladó. Dózsa uca 8. 1380

Gyönyörű ebédlő, háló, tükör, csillár, vázák József úr. herceg uca, Arany Bika bérház harmadik kapu, földszint Székelyné. 1354

BÚTOR

Egy világos hálóbútor eladó. Honvéd uca 14. szám alatt. 1358

ELADÓ HÁZHELY

Népfürdő mellett, övezetlenül a Kassai úton, közművekkel ellátott házhelyek eladó. Értekezni: Böszörményi Béla ügyvédnél, Piac uca 70. szám. 1008 9. 15

Villatelep a Nagyerdő alatt, a Hadházy uccából nyíló Dobsina uccában 268 négyszögletes villatelek négyszögölként 11 pengős árral eladó. Felvilágosítást ad a Kőlcsonós Segélyező Egylet bankpénztára, Kossuth uca 8. sz. alatt. 140+

Külsővásár-tér 15. sz. 826.60 négyszögöl telék, két lakással, nagy rak-tárakkal eladó. Cím a kiadóban. 6+

Komlóssy út 45. és a Dóczy József uccára néző három telek, igen előnyös feltételek mellett, tulajdonos címe meg tudható a kiadóban. 5+

Széchenyi uca 85. sz. telek, úgy egy darabban mint parcellákban is megvehető. Felvilágosítást a kiadóban. 4+

Komlóssy út 10. sz. üres telek, házhelynek igen alkalmas, esetleg két részt is osztható. Cím a kiadóban. 3+

ELADÓ HÁZ

Rákóczi uca 19. számú nagytelek, kertés, jövedelmező ház osztályozás miatt sürgősen eladó. 1679 9. 7.

Gerenc József út 4. sz. bérház 3 földszintes és 1 emeleti lakással, két bolthelyiséggel, a város egyik legszebb helyén. Cím a kiadóban. 1+

Jókai uca 9. C. számú családi ház, ötszobás lakással, nagy udvarral, tulajdonos címe a kiadóban. 2+

Eladó Komlóssy út 43. sz. 300 30 négyszögletes, háromszobás, komfortos villa, igen kedvező feltételekkel. Tulajdonos címe a kiadóban. 8+

FÖLDBÉRLET

Ötven hold tanya a Szoboszlói kövesút mellett kiadó. Értekezni: Domb uca 2. dr Dusa. 1324

Bánkon 14 holdas tanyaföld kiadó. Értekezni lehet a bánkon állami iskolában. 1363

GAZD. ESZKÖZÖK

Zsirus hordók, boros, s ecetes, káposztás, darás kádak, állandóan rak-tárak, báró Györfy hor-dógyártási telepen, Nap uca 4. szám, új telefon 32-83. 1287 10. 4

ELADÓ ÁLLAT

Szalomszűldök yorksiri, 60—70 kilósok eladó. Honvédtemető uca 6. szám. 200 vv.

Jorksiri fajtisza tenyészcsokák eladó. 140 150 P darabja, Honvéd-temető uca 6. 1321 vv.

Kövér sertés 4 darab eladó. Tégláskert Balaton uca végén, Fazekas. 1350

Geográfiai felolvasó

PÁLFI JÓZSEF

Közvetítő felolvasó

W. SZIGETHY GYULA

igazgató

Kiadja az nyomó a

TISZÁNTULI KÖNYV- és LAKIADÓ

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Felolvasó nyomdavezető

SZIGETHY KÁROLY